

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Факультет (інститут) географічний

Кафедра фізичної географії

=

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Географія ґрунтів та земельних ресурсів _____

(назва освітнього компонента)

підготовки

першого (бакалаврського)

(назва освітнього рівня)

спеціальності С6 Географія та регіональні студії

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Соціально-економічний розвиток територій

(назва освітньо-професійної програми)

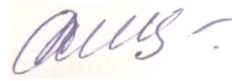
Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Географія ґрунтів та земельних ресурсів» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація», спеціальності С6 «Географія та регіональні студії», за освітньою програмою «Соціально-економічний розвиток територій».

Розробник: к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії Полянський С. В.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Лариса Маковецька

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії
протокол № 1 від 28.08. 2025 р.

Завідувач каф

Фесюк В. О.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація», спеціальність С6 «Географія та регіональні студії», освітня програма «Соціально-економічний розвиток територій», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання – 1
		Семестр – <u>2-ий</u>
		Лекції – 30 год.
		Практичні (семінарські) – 32 год. Лабораторні – немає год. Індивідуальні – немає год.
		Самостійна робота – <u>80</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації – <u>8</u> год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП Полянський Сергій Володимирович
 Науковий ступінь кандидат географічних наук
 Вчене звання доцент кафедри фізичної географії
 Посада доцент кафедри фізичної географії
 Контактна інформація +380982318824; polianskyi.serhiy@vnu.edu.ua.
 Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу

Освітній компонент «Географія ґрунтів та земельних ресурсів» належить до нормативних дисциплін, спрямована на вивчення взаємозв'язків та взаємозалежностей між процесами, що впливають на формування ґрунтового покриву планети. Розглядає ґрунт як важливий природний ресурс та об'єкт господарської діяльності, його значення в науково-технічному прогресі сільськогосподарського виробництва та вирішення завдань раціонального використання і збереження природних ресурсів, зокрема земельних.

Пререквізити:

- вступ до фаху;
- картографія з основами геодезії;
- біорізноманіття та охорона біоресурсів;
- основи фізичної географії.

Постреквізити

- навчальна комплексна природнича практика;
- методи прикладних географічних досліджень;
- геомоніторинг;
- навчальна професійно-орієнтована практика;

- географія України;
- основи соціально-економічного розвитку територій;
- державний кадастр природних ресурсів;
- розміщення продуктивних сил та регіоналістика
- Україна і світове господарство.

Мета і завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента – надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання із географії ґрунтів та земельних ресурсів; створення уявлення про ґрунт як особливе природно-історичне тіло; розкриття суті ґрунту як основної складової земельних ресурсів, з'ясування проблем їх використання та збереження, роль окремих чинників у диференціації ґрунтового покриву, а також розгляд основних завдань, що стоять перед географією ґрунтів у зв'язку з обліком земельного фонду, загальні особливості земельного фонду світу, проаналізувати поширення земельних ресурсів в межах материків, регіонів, країн та здійснити оцінку їхнього стану й потенційних можливостей їх раціонального використання.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- ознайомити студентів з теоретичними знаннями, знаннями методології та принципами географії ґрунтів і земельних ресурсів;
- розуміти теоретичні і практичні проблеми в галузі географії ґрунтів і земельних ресурсів, що необхідні для аналізу та прийняття рішень в сфері природокористування;
- володіти основними законами та закономірностями поширення ґрунтів на земній кулі;
- здатність використовувати знання із географії ґрунтів для обліку земельного фонду;
- виявляти чинники, що визначають формування ґрунтового різноманіття;
- здатність характеризувати значення і функції, природно-ресурсний потенціал, структуру, ефективність використання і сучасний стан ґрунтово-земельних ресурсів (ГЗР) та світу, обґрунтувати систему заходів щодо раціоналізації їх використання, збереження і зростання продукційно-екологічної значимості як запоруки продовольчої, економічної та екологічної безпеки і сталого розвитку;
- здатність аналізувати земельні ресурси світу, проводити їх оцінку;
- розуміти застосування на землях природоохоронних заходів, охорони ґрунтів від забруднення, ерозії та несприятливих явищ.

Перелік компетентностей випускника

До кінця навчання здобувачі освіти набудуть такі компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми з соціально-економічного розвитку територій, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності, або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій і методів дослідження суспільних об'єктів та процесів.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2.** Здатність застосовувати знання відповідно до практичних ситуацій.
- ЗК 3.** Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК 6.** Навички використання освітніх та науково-пошукових технологій.
- ЗК 7.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

Фахові компетентності (ФК)

- ФК 1.** Здатність до використання теоретичної, методологічної бази, парадигм сучасної географії, послідовності досліджень природно- і суспільно-територіальних систем.
- ФК 5.** Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до соціально-

економічного розвитку конкретної території та геопросторового планування) на різних просторово-часових масштабах; вивчати й аналізувати суспільні територіальні системи різних таксономічних рівнів.

ФК 6.Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН.1. Знати, вміти аналізувати й використовувати у практичній діяльності базові поняття географії й територіального розвитку, а також світоглядних наук.

ПРН.2. Знати й розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

ПРН 5. Вичленовувати, синтезувати та аналізувати аналітико-статистичну та іншу інформацію, що стосується соціально-економічного розвитку територій.

ПРН 13.Знати наукові концепції суспільної та природничої географії, економічні закони , закономірності й принципи діяльності, історичні аспекти організації місцевого самоврядування в Україні, світі, розуміти причинно-наслідкові зв'язки, в тому числі з метою планування й стратегування.

Soft Skills

Критичне мислення

- аналіз природних процесів та явищ;
- вміння оцінювати різні джерела географічної інформації;
- порівняння наукових гіпотез і підходів до пояснення явищ.

Командна робота

- робота в групах над картографічними та польовими завданнями;
- колективний аналіз результатів (наприклад, спостережень погоди чи рельєфу);
- уміння домовлятися, розподіляти ролі, презентувати спільний результат.

Комунікація

- усні презентації на тему досліджень чи міні-проектів;
- написання коротких наукових звітів, есе або описів природних об'єктів;
- використання географічної термінології зрозумілою мовою.

Аналіз та візуалізація даних

- інтерпретація карт, схем, діаграм;
- навички роботи з географічними інформаційними системами (GIS, базові рівні);
- уміння створювати власні візуалізації результатів спостережень.

Адаптивність і вирішення проблем

- моделювання дій у непередбачуваних природних ситуаціях (наприклад, стихійні явища);
- використання знань для прийняття рішень у реальних кейсах (екологія, урбанізація, кліматичні зміни, плануванні території).

Міждисциплінарність

- поєднання географії з екологією, історією, економікою, соціологією;
- вміння бачити глобальні та локальні зв'язки.

Цифрова грамотність

- робота з онлайн-картами, супутниковими знімками;
- використання програм для аналізу кліматичних, геоморфологічних, гідрологічних чи топографічних даних;
- критичне ставлення до інформації з інтернету.

Креативність

- розробка власних навчальних карт, інфографіки чи міні-досліджень;
- пошук нестандартних підходів до пояснення явищ та процесів природи

Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю*/Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Географія ґрунтів						
Тема 1. Зміст, історія і завдання освітнього компонента. Систематика, класифікація та закономірності географії ґрунтів	6	2		4		ДС, ІРС/2
Тема 2. Ґрунти арктичних і тундрових областей	4	2	2	6		Р, ІРС/4
Тема 3. Ґрунти бореальних областей	8	2	4	4		Р, ІРС/2
Тема 4. Ґрунти суббореальних областей	8	2	2	6	2	ІРС/2
Тема 5. Ґрунти субтропіків	6	2	2	6		Т, Р, ІРС/4
Тема 6. Ґрунтовий покрив тропіків	8	2	2	4	2	РМГ, ІРС/2
Тема 7. Генетико-географічна характеристика інтразональних ґрунтів	8		2	4		ІРС/2
Тема 8. Ґрунти Волинської області: раціональне використання та охорона.	8	2	2	6		РМГ
Модульна контрольна робота № 1						МКР/30
Разом за змістовим модулем 1	74	14	16	40	4	50
Змістовий модуль 2. Земельні ресурси						
Тема 9. Місце і роль земельних ресурсів у суспільному виробництві та функціонуванні біосфери.	10	2	2	4		РМГ, ДС, ІРС/2
Тема 10-11. Земельні ресурси світу. Структура та сучасний стан використання світового земельного фонду. Розподіл земель в межах ґрунтово-біокліматичних поясів.	6	4	4	10		Р, ІРС/4
Тема 12. Сучасний стан і використання земельних ресурсів України. Структура	8	2	2	6		Р, ІРС/2

земельних ресурсів України та їхні регіональні відмінності.						
Тема 13. Земельні ресурси України. Землі природно-заповідного фонду України. Географія земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.	8	2	2	6		РМГ, ІРС/2
Тема 14. Розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами	8	2	2	4		Т, Р, ІРС/4
Тема 15. Ринок землі в Україні. Екологічний стан земельних ресурсів України.	8	2	2	6	2	РМГ, ІРС/2
Тема 16. Значення і роль ґрунтово-земельних ресурсів у Волинській області	8	2	2	4	2	ІРС/2
Модульна контрольна робота № 2						МКР/30
Разом за змістовим модулем 2	76	16	16	40	4	50
Усього годин	150	30	32	80	8	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання полягає у виконанні реферату відповідно до поданої нижче тематики. Самостійна робота повинна мати обсяг 15-20 сторінок рукописного тексту на аркушах формату А-4, переплетених або поданих у файловій папці. У роботі мають бути представлені такі структурні частини: титульна сторінка, оформлена за стандартними вимогами, зміст, вступ із обґрунтуванням структури роботи, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки.

Вивчаючи курс «Географія ґрунтів та земельних ресурсів» студентам пропонується самостійно опрацювати теми:

1. Вивчення історії дослідження ґрунтового покриву різних країн світу та України.
2. Вітчизняна та зарубіжна класифікація ґрунтів і номенклатура країн світу.
3. Рельєф як ключовий чинник ускладнення структури ґрунтового покриву.
4. Типи вертикальної зональності.
5. Інтразональні та аazonальні ґрунти та їх поширення.
6. Основи великомасштабного картографування ґрунтів.
7. Динаміка генезису та еволюція ґрунтів.
8. Деградація ґрунтів в світовому масштабі та в Україні: види, поширення, вплив на властивості ґрунтів, шляхи їх збереження родючості.
9. Місце і роль земельних ресурсів у суспільному виробництві та функціонуванні біосфери.
10. Земельні ресурси світу.
11. Сучасний стан і використання земельних ресурсів в Україні.
12. Земельні ресурси України.
13. Розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами.
14. Ринок землі в Україні.

15. Екологічний стан земельних ресурсів України.

16. Деградаційні процеси у ґрунтах України та Волинської області. Охорона земель.

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

Вимоги до оформлення реферату

Титульний аркуш повинен містити:

- назву Міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад (Міністерство освіти і науки України);
- найменування вищого навчального закладу й кафедри, де виконано роботу (Волинський національний університет імені Лесі Українки, кафедра фізичної географії);
- назву роботи (Реферат на тему „...”);
- відомості про автора роботи:

Виконав:

студент групи _____

прізвище, ініціали студента;

- відомості про екзаменатора роботи;

Перевірив:

науковий ступінь, учене звання

прізвище, ініціали викладача;

- місто й рік.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів і пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Кожен розділ повинен містити підрозділи (як мінімум – 2). Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу. Пункти виділяють у разі потреби.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання), її значущість, підстави й вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–3 сторінки. Загальну характеристику роботи у вступі подають у такій послідовності: актуальність теми, мета й завдання дослідження, об’єкт і предмет дослідження, матеріали й методи дослідження, структура роботи.

Основна частина роботи складається з розділів (обов’язково), підрозділів (обов’язково), пунктів та підпунктів (за потреби). У першому розділі окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за визначеною науковою темою. Наступні розділи повинні розкривати суть предмета дослідження. Кожен розділ починають із нової сторінки. Викладений текст повинен мати бібліографічні посилання на джерела інформації.

Висновки повинні містити чіткий виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями щодо подальшого вивчення цієї теми. Структурувати висновки можна за допомогою нумерації чи маркування основних положень.

Список використаних джерел потрібно розміщувати в алфавітному порядку прізвищ першого автора або заголовків. Список використаних джерел повинен складати не менше 10 найменувань.

Основні технічні вимоги до тексту реферату:

- друкують на аркушах білого паперу формату А4;
- шрифт: Times New Roman;
- розмір шрифту: 14 (12 – у таблицях);
- міжрядковий інтервал: 1,5 (1,0 – у таблицях);
- поля: ліве – 30 мм, верхнє, нижнє – 20 мм, праве – 10 мм;
- абзацний відступ: 1,25 мм.

Усі сторінки реферату (починаючи з титульної) уключають до загальної нумерації сторінок. На титульній сторінці й на сторінці зі змістом номер сторінки не ставлять. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Максимальна кількість балів за поточний контроль з ОК становить 70 балів в тому числі 64 бали на виконання практичних робіт та 6 балів за виконання самостійної роботи. Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту). Для отримання допуску здобувач освіти має відпрацювати практичні роботи до дати іспиту під час основної сесії. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність. Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів. Під час вивчення навчальної дисципліни передбачено виконання двох модульних контрольних робіт максимальна оцінка кожної з них становить 15 балів.

Якщо сума підсумкового балу поточного контролю та підсумкового модульного контролю становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, набрані бали можуть бути зараховані як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. В такому випадку іспит складається якщо здобувач освіти бажає підвищити набрану кількість балів із цього ОК. Тоді бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних анулюються.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до “Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки” (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._ред.pdf). Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Можливість отримати додаткові (бонусні бали). Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з

виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – іспит. В білеті – 3 питання, кожне з яких оцінюється у 10 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної здобувачем вищої освіти протягом семестру, віднімаються результати модульних контрольних робіт і додаються бали, отримані на іспиті.

До іспиту не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 35 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Орієнтований перелік питань до екзамену

1. Поняття про ґрунт і його родючість.
2. Історія вивчення ґрунтів.
3. Болотні ґрунти. глеєвий процес ґрунтоутворення.
4. Закономірності розповсюдження ґрунтів на Земній кулі.
5. Основи ґрунтово-географічного районування.
6. Завдання охорони ґрунтів.
7. Ґрунтово-кліматичні пояси, області, зони, провінції, округи, райони.
8. Методологія і методи дослідження ґрунту.
9. Основні фізичні властивості ґрунтів.
10. Ґрунтово-географічне районування України.
11. Сільськогосподарське використання чорноземів.
12. Ґрунтово-географічного районування Волинської області.
13. Ґрунтовий профіль, його будова.
14. Класифікація та діагностика ґрунтів.
15. Охорона ґрунтів від ерозії та дефляції.
16. Принципи сучасної класифікації ґрунтів.
17. Основні етапи класифікації ґрунтів.
18. Агроґрунтове районування України.
19. Підзолисті ґрунти та їх класифікація.
20. Бурі лісові ґрунти та їх класифікація.
21. Болотні ґрунти. Поширення, властивості та використання.
22. Охорона ґрунтів від забруднення агрохімікатами.
23. Використання торфово-болотних ґрунтів у Волинській області.
24. Ґрунтово-біокліматичні пояси України.
25. Дерновий процес ґрунтоутворення. Дернові ґрунти.
26. Захист ґрунтів від забруднення радіонуклідами у Волинській області.
27. Розповсюдження, властивості та класифікація сірих лісових ґрунтів.
28. Вплив техногенезу на деградацію ґрунтового покриву.
29. Поширення меліорованих ґрунтів у Волинській області.
30. Чорноземи: поширення, властивості, класифікація.
31. Сільськогосподарське використання торфових ґрунтів.
32. Закономірності ґрунтово-географічного районування.
33. Торфово-болотні ґрунти: розповсюдження, властивості та класифікація.
34. Екологічні функції ґрунту.

35. Ґрунти арктичної і тундрової зон. Умови ґрунтоутворення, генеза і класифікація.
36. Розповсюдження, властивості та класифікація підзолів.
37. Дерново-підзолисті ґрунти: розповсюдження, властивості та класифікація.
38. Сірі лісові ґрунти та опідзолені чорноземи. Розповсюдження, властивості та класифікація.
39. Ґрунти річкових заплав: генеза та властивості.
40. Ґрунти гірських країн. Закономірності поширення ґрунтів у горах.
41. Солонці: генеза, будова профілю та класифікація.
42. Родючість ґрунту та її категорії.
43. Значення ґрунту в біосфері.
44. Чорноземи лісостепової зони: генеза, властивості та класифікація.
45. Ґрунти напівпустель та пустель: розповсюдження та властивості.
46. Каштанові ґрунти: поширення, генеза, будова профілю та властивості.
47. Проаналізуйте таксономічні одиниці земельного фонду.
48. Опишіть особливості формування земельної власності на території України. Історичні етапи формування земельної власності.
49. Розкрийте сучасний етап формування власності на землю. Земельна реформа.
50. Проаналізуйте земельні ресурси світу.
51. Розкрийте структуру та сучасний стан використання світового земельного фонду.
52. Опишіть розподіл земель в межах ґрунтово-біокліматичних поясів.
53. Оцініть потенційні можливості використання земельних ресурсів світу.
54. Охарактеризуйте світову структуру земельних ресурсів.
55. Екологічний стан земельних ресурсів світу.
56. Оцініть сучасний стан і використання земельних ресурсів України.
57. Проаналізуйте структура земельних ресурсів України та їхні регіональні відмінності.
58. Охарактеризуйте структуру і географія земель сільськогосподарського призначення, лісів та інших лісовкритих площ, забудованих земель.
59. Охарактеризуйте землі природно-заповідного фонду України, географію земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення. Земельні ресурси населених пунктів України.
60. Опишіть забудовані землі України. Структура земельного фонду населених пунктів та особливості їхнього використання.
61. Охарактеризуйте розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами.
62. Проаналізуйте класифікаційні категорії землевласників, землекористувачів за період реформування земельних відносин.
63. Оцініть сучасний стан розподілу земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами.
64. Розкрийте особливості ринку землі в Україні.
65. Оцініть екологічний стан земельних ресурсів України. Законодавство України у галузі охорони земель.
66. Проаналізуйте деградаційні процеси у ґрунтах. Водна ерозія. Вітрова ерозія. Опустелювання. Засолення ґрунтів. Осолонцювання. Затоплення ґрунтів. Техногенне забруднення ґрунтів. Фізична та хімічна деградація.
67. Опишіть шляхи та методи боротьби з деградаційними процесами у ґрунтах Волинської області.
68. Опишіть таксономічні одиниці класифікації земельного фонду України.
69. Розкрийте структуру земельних ресурсів Волинської області

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

1. Полянський С. В., Полянська Т. О., Свередюк Н. В. Аналіз структури використання земельних ресурсів Волинської області. Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Регіональна економічна географія». Випуск 17 (67). Редкол. : відп. ред. к. е. н., професор І. В. Кривовязюк. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2020. С. 184–194. DOI: <https://doi.org/10.36910/2707-6296-2020-17> (67)-20
2. Полянська Т. О., Полянський С. В. Аналіз ринку земель сільськогосподарського призначення Польщі. Матеріали Міжнародного науково-практичного семінару «Сучасна парадигма міжнародних економічних відносин в умовах глобальних трансформацій». Луцьк : Луцький НТУ, 2021. С. 98–102.
3. Полянський С. В. Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів. Практикум : навчальний посібник до практичних занять і самостійної роботи студентів. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. 110 с. (протокол №3 від 16.11.2022р. засідання науково-методичної ради Волинського національного університету імені Лесі Українки).
4. Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання / уклад. Сергій Володимирович Полянський. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 123 с.
5. Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів [Текст]: понятійно-термінологічний словник / уклад. Сергій Володимирович Полянський. 2-е видання, перероблене та доповнене. Луцьк : ПП «Волинська друкарня», 2025. – 202 с.
6. Чижевська Л.Т., Тарасюк Н.А., Полянський С.В., Білецький Ю.В., Мельник О.В., Качаровський Р.Є. Ґрунти Волинської області та їх особливості. Věda a perspektivy. Praha, 2025. № 10 (53). S.386–399.